

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับ
การทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

The Relationship between Participative Management of school
and Teacher's Teamwork under Sisaket Primary Educational
Service Area 3

คุณากร ธนที^{1*}, พิมล วิเศษสังข์², อุดมพันธ์ พิชญ์ประเสริฐ³
Khunakorn Thanathee^{1*}, Pimon Wisedsang², Udompun Pitprasert³

^{1,2,3} สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

^{1,2,3} Educational Administration, Faculty of Education, Sisaket Rajabhat University

*Corresponding email: stu6430117105@sskru.ac.th

Received: 6 March 2023; Revised: 12 April 2023; Accepted: 21 April 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 2) เพื่อศึกษาระดับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 322 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และครูผู้สอน จำนวน 292 คน จากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.982 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ระดับการทำงานเป็นทีมครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : การบริหารแบบมีส่วนร่วม, การทำงานเป็นทีม

ABSTRACT

The purposes of the research were to 1) study the level of participative management of school administrators under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3, 2) study the level of teacher's teamwork under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3. and 3) study the relationship between the participative management of school administrators and the teacher's teamwork under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3. The samples in this research were 322 people and categorized by position as school administrators 30 people and teachers 292 people. The instrument used in the research was a questionnaire with a reliability of 0.982. The data analysis of the data usage included percentage, mean, standard deviation, and Pearson's Product Correlation Coefficient.

The research results were as follows 1) The overall level of participative management of school administrators under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3 was found at the highest level. 2) The overall level of teacher's teamwork under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3 was found at the highest level. and 3) The overall relationship between the participative management of school administrators and the teacher's teamwork under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3 found a positive relationship at a medium level and was significantly different at 0.01 level.

Keywords: Participative Management, Teacher Teamwork

บทนำ

จากสถานการณ์การโลกในปัจจุบันที่กำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด ก่อให้เกิดการปรับตัวของบุคลากรในทุก ๆ องค์กร เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ในสภาวะการณ์ของการเปลี่ยนแปลงนี้ต้องอาศัยความร่วมมือแรงร่วมใจของทุกฝ่ายในการร่วมมือกันปรับตัวให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง ในประเทศไทยเองก็เผชิญสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อน ซึ่งก็ให้เกิดผลกระทบในหลาย ๆ ด้าน อีกทั้งในช่วงของการเปลี่ยนแปลงยังก่อให้เกิดความขัดแย้งทางความคิดของพลเมืองในชาติ ปัญหาความขัดแย้งของคนในสังคมกระจายตัวอยู่ในทุกพื้นที่ของประเทศ ในการขับเคลื่อนประเทศให้ก้าวผ่านสถานการณ์ต่าง ๆ และปรับตัวต่อสถานการณ์ของประเทศได้ ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย ในการร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติงาน เพื่อให้การขับเคลื่อนประเทศก้าวไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ในด้านของการจัดการศึกษา ประเทศไทยได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนไปอย่างหลากหลายให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง การจัดการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) จำเป็นต้องอาศัยการร่วมแรงร่วมใจของทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นความร่วมมือจากองค์กรภายนอก หรือความร่วมมือภายใน เพื่อรวมพลังกันในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาให้ตอบโจทย์ต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและประเทศไทย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดหลักในการจัดการศึกษา ในมาตรา 8 ไว้ดังนี้ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

และ 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 3) ดังนั้นในการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วนให้เข้ามามีบทบาทในการร่วมกันจัดการศึกษา อีกทั้งสถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการจัดระบบการบริหารจัดการศึกษาโดยการกระจายอำนาจให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงาน ทั้ง 4 ฝ่าย คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป พร้อมทั้งให้ครอบครัว ชุมชน และองค์กรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาอย่างสูงสุด

สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา ด้านเป้าหมายและตัวชี้วัด ข้อที่ 2.3 ให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่ มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น จำนวนองค์กร สมาคม มูลนิธิ หรือหน่วยงานอื่นที่เข้ามาจัดการศึกษาหรือร่วมมือกับสถานศึกษา ทั้งของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น และสัดส่วนการมีส่วนร่วมสนับสนุนการศึกษาของภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคีเครือข่ายเมื่อเทียบกับรัฐ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงขึ้น (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579, 2560: 133) ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัยการทำงานร่วมกันในทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้ก้าวสู่ความสำเร็จที่ตั้งไว้ได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังช่วยประหยัดทรัพยากร เวลา และค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษานั้น มีรูปแบบในการบริหารจัดการที่หลากหลาย โดยรูปแบบที่มีความสำคัญในการสร้างความร่วมมือของครูผู้สอนและบุคลากรในโรงเรียน สามารถสร้างการทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็งในการพัฒนาการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นรูปแบบในการบริหารสถานศึกษาที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างสูง มีความเหมาะสมในการนำมาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์ปัจจุบันเป็นอย่างมาก เพราะเป็นรูปแบบในการบริหารที่มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 เมื่อนำไปปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษาจึงเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยจะเป็นรูปแบบการบริหารที่สำคัญที่จะนำมาใช้ในการบริหารทรัพยากรอย่างเหมาะสม สามารถสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้แก่บุคลากร ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน บุคลากรทุกฝ่ายได้ร่วมกันคิด ร่วมวางแผน และร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการที่ผู้บริหารในองค์กรเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ได้แสดงความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อันเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดความรับผิดชอบในหน้าที่ของสมาชิกองค์กรจากการที่ได้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการกำหนดนโยบายกลยุทธ์ ร่วมวางแผนโครงการ ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผลองค์กร ภายใต้พื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตยที่จะเป็นที่ยอมรับ ลดความขัดแย้งภายในองค์กร และสร้างผลประโยชน์ร่วมกันให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร (นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินตา ศิริวรรณ, 2560: 177) สอดคล้องกับแนวคิดของโรบบินส์ (Robbins, 1990: 356) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการที่ได้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจกับผู้บริหาร การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation Management) เป็นกระบวนการที่ให้ผู้บังคับ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน มีส่วนเข้าร่วมคิดพิจารณา กำหนดนโยบายองค์กร และร่วมตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม โครงการต่าง ๆ เพื่อ

บรรลุนิติภาวะ เป้าหมาย สนองความต้องการ ความพึงพอใจให้กับผู้ทำงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย (ระวีวรรณ หงส์กิตติยานนท์, 2558: 24) การบริหารแบบมีส่วนร่วม จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงานเป็นอย่างดี ส่งผลต่อการทำงานร่วมกันของทุกฝ่าย โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมให้เกิดความประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนและบุคลากรในสถานศึกษา อันจะก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์อย่างดียิ่งต่อการจัดการศึกษา

การทำงานเป็นทีม คือ การที่กลุ่มบุคคลที่ทำงานรวมตัวกันทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ในองค์กรเดียวกันมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน โดยมีวัตถุประสงค์ และจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน สมาชิกทุกคนในทีมต่างใช้ทักษะ ประสบการณ์ และความสามารถ ช่วยกันทำงานแก้ไขปัญหา และรับผิดชอบต่อเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ (กัญวิญญู ธาริบุญ และ นพดล เจนอักษร, 2558: 218) การทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนและบุคลากรในสถานศึกษาจึงเป็นรูปแบบในการปฏิบัติงานที่มีความสอดคล้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา อันจะก่อให้เกิดการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของชาดูนี เหมือนโพธิ์ทอง และ นพดล เจนอักษร พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การทำงานเป็นทีมของพนักงานครูในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลอยู่ในระดับมาก และการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครูในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (ชาดูนี เหมือนโพธิ์ทอง และ นพดล เจนอักษร, 2555: 198)

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางสังคมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่าได้มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อ การลดลงของประชากรวัยเรียน การเปลี่ยนแปลงทางสังคมท้องถิ่น และความแตกต่างของช่วงวัยระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ทำให้ในปัจจุบันบุคลากรในสถานศึกษามีความแตกต่างกันทางความคิด การปฏิบัติตนและการทำงานเป็นอย่างมาก ผู้บริหารที่มีความเฉลียวฉลาดทางปัญญาเพียงอย่างเดียว ไม่เพียงพอที่จะรับมือต่อความหลากหลายของครูผู้สอน ความแตกต่างของช่วงวัย และความขัดแย้งทางความคิดของบุคลากรในสถานศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมจึงมีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเป็นอย่างมาก เนื่องจากการใช้รูปแบบในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้ครูผู้สอนในสถานศึกษามีการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล มีวัฒนธรรมในการทำงานที่ดี ก่อให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน สามารถแก้ไขความขัดแย้งในสถานศึกษาได้ ส่งผลให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น และประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ด้านมิติการขับเคลื่อน ข้อที่ 3 มิติด้านประสิทธิภาพ (Performance) การใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน ใช้นวัตกรรมเป็นฐานการขับเคลื่อน การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การรับผิดชอบในการศึกษาในทุกระดับ และการสร้างกลไกในการตรวจสอบ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3, 2564: 67)

จากประเด็นที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการบริหารสถานศึกษาให้มี

ประสิทธิภาพ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เป็นข้อมูลพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการสร้างข้อมูลพื้นฐานที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพในการทำงานเป็นทีมให้เกิดขึ้นแก่ครูผู้สอนในสถานศึกษา และพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง ดี มีสุข อันเป็นเป้าหมายที่สำคัญในการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 173 คน และครูผู้สอน 1,778 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ปีการศึกษา 2565 รวมทั้งสิ้น 1,951 คน

1.2 ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และครูผู้สอน จำนวน 292 คน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 รวมทั้งสิ้น จำนวน 322 คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด 2545: 43) ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรชุดที่ 1 คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การร่วมกำหนดเป้าหมายในการทำงาน 2) การกระจายอำนาจในการทำงาน 3) ความไว้วางใจกันในการทำงาน 4) ความเป็นอิสระในการทำงาน และ 5) ความยืดหยุ่นผูกพัน

ตัวแปรชุดที่ 2 คือ การทำงานเป็นทีม ประกอบไปด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การไว้วางใจซึ่งกันและกัน 2) การติดต่อสื่อสาร 3) การยอมรับนับถือ 4) เป้าหมายของทีม 5) การมีปฏิสัมพันธ์ในทีม และ 6) การมีส่วนร่วม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วยตำแหน่ง และอำเภอที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 36 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

2. ผู้วิจัยประสานงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ในการประสานงานสถานศึกษาเพื่อส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 322 ชุด ถึงกลุ่มตัวอย่างทางช่องทางออนไลน์ (Google Form) พร้อมทั้งขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามคืนภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแบบสอบถาม

4. ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 322 ชุด ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำข้อมูลจากแบบสอบถามไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง และที่ตั้งของสถานศึกษา แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	30	9.32
1.2 ครูผู้สอน	292	90.68
รวม	322	100.00
2. ที่ตั้งของสถานศึกษา		
2.1 อำเภออุษันธุ์	157	48.76
2.2 อำเภอปรางค์กู่	69	21.43
2.3 อำเภอไพรบึง	44	13.66
2.4 อำเภอภูสิงห์	52	16.15
รวม	322	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง โดยส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน จำนวน 292 คน คิดเป็นร้อยละ 90.68 และเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 9.32 ส่วนใหญ่มีที่ตั้งของสถานศึกษาอยู่ที่อำเภอขุนซึ้ง จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 48.76 รองลงมาอำเภอปรางค์ภู่ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 21.43 อำเภอภูสิงห์ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 16.15 และน้อยที่สุด คือ อำเภอไพรบึง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 13.66

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการร่วมกำหนดเป้าหมายในการทำงาน	4.59	0.50	มากที่สุด
2. ด้านการกระจายอำนาจในการทำงาน	4.53	0.55	มากที่สุด
3. ด้านความไว้วางใจกันในการทำงาน	4.57	0.52	มากที่สุด
4. ด้านความเป็นอิสระในการทำงาน	4.55	0.54	มากที่สุด
5. ด้านความยึดมั่นผูกพัน	4.55	0.60	มากที่สุด
รวม	4.56	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับแรก โดยเรียงตามลำดับ คือ ด้านการร่วมกำหนดเป้าหมายในการทำงาน ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.40) ด้านความไว้วางใจกันในการทำงาน ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.52) ด้านความเป็นอิสระในการทำงาน ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.54) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกระจายอำนาจในการทำงาน ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.55)

3. ผลการวิเคราะห์ระดับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกัน	4.63	0.47	มากที่สุด
2. ด้านการติดต่อสื่อสาร	4.60	0.51	มากที่สุด
3. ด้านการยอมรับนับถือ	4.59	0.53	มากที่สุด
4. ด้านเป้าหมายของทีม	4.61	0.49	มากที่สุด
5. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์	4.61	0.54	มากที่สุด
6. ด้านการมีส่วนร่วม	4.61	0.51	มากที่สุด
รวม	4.61	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับแรก โดยเรียงตามลำดับ คือ ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.47) ด้านเป้าหมายของทีม ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.49) ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.51) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการยอมรับนับถือ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.53)

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน (Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_6	Y_{tot}
X_1	0.501**	0.510**	0.476**	0.529**	0.520**	0.526**	0.559**
X_2	0.563**	0.503**	0.495**	0.514**	0.519**	0.566**	0.577**
X_3	0.502**	0.489**	0.469**	0.508**	0.463**	0.574**	0.548**
X_4	0.528**	0.523**	0.527**	0.515**	0.501**	0.580**	0.580**
X_5	0.549**	0.566**	0.542**	0.510**	0.509**	0.627**	0.603**
X_{tot}	0.595**	0.584**	0.566**	0.579**	0.565**	0.648**	0.646**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่า พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) กับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน (Y_{tot}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.646$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์เป็นรายคู่พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความยึดมั่นผูกพัน (X_5) กับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน ด้าน การมีส่วนร่วม (Y_6) ($r_{xy} = 0.627$)

อภิปรายผล

1. ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานในสถานศึกษาเป็นหลัก โดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายในสถานศึกษาในการร่วมกันพัฒนาการจัดการศึกษา อีกทั้งยังอาศัยความร่วมมือจากบุคคลภายนอกในการพัฒนาการจัดการศึกษา การกำหนดเป้าหมายในการทำงาน เช่น การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของสถานศึกษา ล้วนแล้วแต่ต้องอาศัยการระดมความคิดจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อที่จะได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่จะนำพาความสำเร็จมาสู่สถานศึกษา พร้อมทั้งกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลดีต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่งผลดีต่อผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา อีกทั้งการไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาในการร่วมปฏิบัติงาน ก็มีความจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความตระหนกอยู่เสมอ เมื่อได้มอบหมายภารกิจงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความเป็นอิสระในการทำงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้แสดงออกถึงความรู้ความสามารถได้อย่างเต็มศักยภาพ ภายใต้กรอบที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นจะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความสามารถในการบริหารแบบมีส่วนร่วม สามารถนำองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาปรับประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเอง พัฒนาทีมงาน และพัฒนาวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม ซึ่งนับว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นอีกหนึ่งรูปแบบในการบริหารสถานศึกษาที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งในปัจจุบันผลการวิจัยดังกล่าวมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของและบรรษา บุญสิงห์ (2556: 152) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเปือยน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเปือยน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และนิติพงษ์ แก้วกัลยา (2556: 106) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มสถานศึกษาที่ 15 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาที่ 15 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และระวีวรรณ หงส์กิตติยานนท์ (2557: 101) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในจังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในจังหวัดสระแก้ว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และชุตาทพร นพแก้ว (2560: 94) ได้ศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขต 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผลการศึกษาพบว่าระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขต 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และพัชรिताทองมา (2561: 107) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 อยู่ในระดับมาก

2. ระดับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนในสถานศึกษามีการทำงานร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ จึงส่งผลให้เกิดความไว้วางใจกันในการทำงาน ให้ความเคารพในการตัดสินใจในการทำงาน เชื่อมั่นในศักยภาพของเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างดี อีกทั้งครูผู้สอนในสถานศึกษายังได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของทีมร่วมกัน จากการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน ก่อให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจกันในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ร่วมกัน สอดคล้องกับงานของ ระวีวรรณ หงส์กิตติยานนท์ (2557: 101-102) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในจังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า ระดับการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในจังหวัดสระแก้ว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสุวรรณ พงษ์ม่วงพูล (2558: 95) ได้ศึกษาการทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ระดับการทำงานเป็นทีม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และมีศักดิ์ อะโน (2559: 108) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ระดับการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารศึกษาและครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และชูดาทพร นพแก้ว (2560: 95) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขต 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผลการศึกษาพบว่าระดับการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขต 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และณพัชร อธิธรรม (2564: 88) ได้ศึกษาการทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการศึกษาพบว่าระดับการทำงานเป็นทีม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 มีความสัมพันธ์กันทุกด้านกับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความยึดมั่นผูกพัน (X_5) กับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน ด้าน การมีส่วนร่วม (Y_6) ($r_{xy} = 0.627$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ดำเนินงานตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการวางนโยบายในการพัฒนาการจัดการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่หลักในการนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยอาศัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นหลัก เพื่อกระจายอำนาจการบริหารงาน 4 ฝ่ายให้แก่ครูผู้สอน ในการร่วมกันพัฒนาการจัดการศึกษา และเพื่อร่วมกันบริหารสถานศึกษา อีกทั้งยังได้ร่วมกันประชุม วางแผน ระดมความคิดเห็นในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และจัดทำแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาประจำปีงบประมาณร่วมกัน ก่อให้เกิดความไว้วางใจกันในการทำงาน สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ส่งผลให้สถานศึกษามีการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนร่วมแรงร่วมใจกับผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนการพัฒนาการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะเห็นได้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอนอย่างเห็นได้ชัด เป็นไปตามทฤษฎีของ Woodcock (1989: 247) ซึ่งได้เสนอไว้ชัดเจนว่าหลักการทำงานเป็นทีมที่ประสบความสำเร็จต้องอาศัยความร่วมมือและมีการขัดแย้งกัน เพื่อให้การทำงานของทีมบรรลุวัตถุประสงค์ สมาชิกในทีมต้องให้ความมือกันในการปฏิบัติงาน มีการใช้ประโยชน์และประสานประโยชน์ซึ่งกันและกัน การวางแผนในการดำเนินงานต้องให้สมาชิกมีส่วนร่วมด้วย ข้อขัดแย้งภายในทีมเป็นไปในทางสร้างสรรค์มากกว่าทำลาย สอดคล้องกับชาอุณี เหมือนโพธิ์ทอง (2555: 199) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครูในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 1 ผลการศึกษาพบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวก และระวีวรรณ หงส์กิตติยานนท์ (2557: 113) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในจังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของครู มีความสัมพันธ์กันสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และชุตาดพร นพแก้ว (2560: 107-108) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขต 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูมีความสัมพันธ์กันสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และวณิชชากร พงศ์ทัศนาศนา (2561: 78) ได้ศึกษาการจัดการจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาและการทำงานเป็นทีมของบุคลากรสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาและการทำงานเป็นทีมของบุคลากรสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครศรีธรรมราชมีความสัมพันธ์กันทุกด้าน โดยมีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผลการศึกษาในภาพรวมพบว่า ด้านการร่วมกำหนดเป้าหมายในการทำงาน อยู่ในระดับที่สูง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้ร่วมกำหนดเป้าหมายในการทำงานในสถานศึกษาอยู่เสมอในทุก ๆ ปีการศึกษา

1.2 การทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผลการศึกษาในภาพรวมพบว่า ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกัน อยู่ในระดับที่สูง ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและจัดกิจกรรมให้ครูผู้สอนได้ร่วมกันปฏิบัติงาน ร่วมกันทำกิจกรรม เพื่อสร้างความไว้วางใจกันในการทำงานอยู่เสมอ

1.3 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน โดยภาพรวมพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความยึดมั่นผูกพันกับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน ด้านการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กันสูง ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และซึ่งจะเป็นการสร้างความยึดมั่นผูกพัน และก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันต่อไป

1.4 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผลการศึกษาในภาพรวมพบว่า ด้านการกระจายอำนาจในการทำงาน อยู่ในระดับที่น้อยที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกระจายอำนาจในการบริหารสถานศึกษาให้มากขึ้น มีรูปแบบโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน มีการมอบหมายงานให้แก่ครูผู้สอนอย่างเป็นระบบอยู่เสมอ

1.5 การทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผลการศึกษาในภาพรวมพบว่าด้านการยอมรับนับถือ อยู่ในระดับที่น้อยที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรมีการยอมรับนับถือความสามารถของกันและกัน เชื่อมั่นในการทำงานร่วมกัน และร่วมมือกันทำงานอย่างเต็มที่

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนในสถานศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542* (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).

กระทรวงศึกษาธิการ. <https://www.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-2542/>

กัญญาญญ์ ธาภิบุญ และ นพดล เจนอักษร. (2558). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ

การทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย. *วารสารวิชาการ ฉบับ*

ภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 8(1), 122-137.

- ชาถนี เหมือนโพธิ์ทอง และ นพดล เจนอักษร. (2555). การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครู ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 2(2), 195-200.
- ชุตภาพร นพเก้า. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขต 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณพัทธ์อร เสงสมบุญณ์. (2564). การทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- นิติพงษ์ แก้วกล้ายา. (2556). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มสถานศึกษาที่ 15 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และ อินฉา ศิริวรรณ. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. *วารสารมหาจุฬาริชาการ*, 4(1), 176-187.
- บรรชา บุญสิงห์. (2556). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเปือยน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 8(1), 150-155.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น (ฉบับปรับปรุงใหม่)*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). สุวีริยาสาส์น.
- พัชริดา ทองมา. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มีศักดิ์ อะโน. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ระวีวรรณ หงษ์กิตติยานนท์. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในจังหวัดสระแก้ว [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วณิชชากร พงศ์ทัศนาศ. (2561). การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาและการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 29(3), 73-82.

- สุวรรณา พงษ์ผ่องพูล. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ของหน่วยศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมสามัญศึกษา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. <http://www.lampang.go.th/public60/EducationPlan2.pdf>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. (2564). *แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. <http://www.ssk3.go.th/pcs/ita2022/oitsetdatao10.php>
- Robbins, Stephen P. (1990). *Organization Theory: Structure Design and Application*. 3rd ed. New Jersey: Prentice-Hall.
- Woodcock, M. and Francis, D. (1994). *Teams in the workplace; Organizational Effectiveness*. Hampshire: Brookfield.